

Regelmæssighed, er opført Hytter af Bambusrør, tækkede med Kokus- og Pandanusblade; langs den ene Væg af Hytten, der danner et eneste Rum uden Vinduer, er der en Løjbænk af Bambusstænger, al Lys og Luft kommer gennem Døren, som spærres med en Maatte. De Indfødtes Vaaben bestaa af Landser og Buer af Jerntæ; Spidserne paa Landser og Pile ere ofte oversmurt med en rødagtig dræbende Saft. Deres Øxer ere af Sten med Træskæft, og af Husgeraad saae vi mangfoldige Trækar, endog grovt forarbejdet Lertøj og meget smukt knyttede Fiske af Kokustrevler. I adskillige af Hytterne var der ophængt en Hjerneskal i Hjørnerne, og der herskede overhovedet en høj Grad af Urenlighed i dem alle. I enhver Landsby fandtes der en større aaben, ladeagtig Bygning, der syntes at tjene til Forsamlingssted eller rettere til Tempel, da man hyppigt der fandt Afgudsbilleder af forskellig Størrelse.

De af vore Officerer, som foretog Opmaalinger i Bugten, besøgte nogle fjernere liggende Landsbyer, hvis Indvaanere vare meget venlige imod dem.

Efterat Miklukh-Maklai havde valgt sig et fordelagtigt Punkt paa en fremspringende Pynt tæt ved en Bæk, opførte Corvettens Snedkere og Tømrere ham et solidt lille Hus, som var bygget paa Pæle, for nogenlunde at sikre ham mod Overrumpling. En Trappe, som blev heiset op om Natten, førte op til Husdøren, og imellem Pælene under Huset blev der indrettet en Kjelder til hans Proviant. Den nærmeste Strækning rundt om Huset blev ryddet, og den derved fremkomne aabne Plads omgivet med et stærkt Hegn af Pæle, forbundne med Stænger, som bleve indflettede med Tornebuske. Huset var saa høit, at man derfra kunde opdage Enhver, som nærmede sig Hegnet. I forskellige Retninger fra denne eiendommelige Bolig blev der anlagt en halv Snes Miner, der fra Udgravningsstedet kunde antændes af Beboerne, hvis de Indfødte skulde forsøge Fjendtligheder imod dem. Ogsaa for det Tilfælde, at Nybyggerne skulde see sig nødsagede til at rømme Stillingen, var der taget Forholdsregler, idet Corvetten havde overladt dem et lille Fartøj med alt Tilbehør, og overhovedet bidrog Enhver Sit til at gjøre dette Udgangspunkt for Naturgranskerens dristige Skridt saa hensigtsvarende som muligt.

Miklukh-Maklais oprindelige Tanke havde været, at han i Løbet af det Aar, med hvilket han vilde indlede sit Besøg paa Ny-Guinea, kunde gennemvandre endel af denne Ø og saaledes lade sig afhente paa et vestligere Punkt, maaskee endog ved Øens modsatte Ende. Men hans første Berørelse med Indbyggerne overbeviste ham om, at Foretagendet vilde blive vanskeligere, end han havde tænkt sig, og ved Skilsmissen med Corvetten blev der derfor truffet den Aftale, at man Aarsdagen derefter først skulde opsøge ham paa samme Sted, hvor han var gaaet i Land.

Det faldt ikke i »Vitiaz«'s Lod at opsøge ham; men en af dens Officerer, som blev medgivet det Skib, der afhentede ham, har derom meddelt Følgende*).

I de tre første Maaneder af sit Ophold i Hytten havde han næsten intet Samkvem haft med de Indfødte, der syntes at betragte ham som et overnaturligt Væsen, hvem de ikke turde nærme sig, saalænge de ikke vidste, om han var en god eller en ond Aand.

Efter denne trange Tids Forløb udbrod der imidlertid en Krig imellem den Stamme, i hvis Nærhed han boede, og Nabofolket, og da Kvinderov synes at være et af Formaalene for Krigene paa Ny-Guinea, ere de Indfødte, naar Ufred staaer for Døren, meget optagne af Tanken om saavidt muligt at sikre deres Kvinder. Ganske oplysende i denne Retning var det saaledes, at Corvetten »Vitiaz« under sit Besøg vel saae en talrig Befolkning af Mænd, men aldrig denne Befolknings kvindelige Del. Da nu de Indfødte imødesaae en alvorlig Kamp, fattede de den Tanke, at tyo til det høiere Væsens Beskyttelse; de indledede Underhandlinger med Miklukh-Maklai, og Enden paa den diplomatiske Sammenkomst blev, at hele Stammens kvindelige Personale blev indlogeret paa den aabne Plads, der omgav hans Bolig. Krigens trak i Langdrag; saalænge den stod paa, var han Selvhersker over de Skjønne og deres Børn, som han fuldstændig vandt for sig, især ved nogle heldige Cure i alvorlige Sygdomstilfælde. Dermed havde han vundet fast Fod blandt de Vilde, og da hans Landsmænd kom for at afhente ham, havde han knyttet sig saa inderlig til sine nye Venner, at han havde ondt ved at forlade dem. Naar han lod sig formaae dertil, var det især, fordi hans Helbred havde lidt betydeligt af Klimatfebre, som havde bortrevet hans Følgesvende, og fordi han indsaae, at han kun paa et civiliseret Sted kunde gjøre de nødvendige Forbe-

redelser til den Reise igjennem Landet, som er hans væsentligste Maal. Hvor vidt han nu er naaet i Gjennemførelsen af sin Hensigt, have hans Reise-fæller ikke kunnet oplyse os om.

Men ikke alene til Miklukh-Maklai har Corvetten »Vitiaz« knyttet sit Navn; det er ogsaa ved den, at Besætningen fra det nordslesvigske Barkskip »Charlotte Christine«, Capitain Fischer, har fundet sin Frelse. — Dette Skib, der vel seilede under tysk Flag, men førtes af en dansk Mand med en dansk Besætning, forlod i August 1873 Wladiwostok for at gaae til Chefoo. I dette Farvand, som er meget ufuldstændigt opmaalt, maa man stole paa Lykken, thi ikke engang de synlige Klipper og Skjæer ere paalideligt aflagte i Kortet. Da Barkskipet et Par Dage efter Afreisen holdt Cours for at gaae mellem Koreakysten og Øen Mahe, fik man pludselig midt om Natten, ret forude, en Gjenstand i Sigte, som man antog for en Seiler. Kort efter hørte man imidlertid stærk Brænding og dreiede øieblikkelig bort fra Lyden; men netop som Skibet var luvvet op i Vinden, stødte det haardt imod Grunden og drev efterhaanden helt ind paa denne. Anden Styrmand og en Matros gik i Fartøjet; men en Sø slog Baaden saa haardt op imod Skibet, at Fangelinen sprang og Baaden forsvandt i Mørket. Da Skibet vedblev at arbejde sig høiere op paa Revet, søgte man paa alle mulige Maader at sætte sig i Forbindelse med Landet, hvor det senere viste sig at det var lykkedes Baadens Besætning at bjerge sig; men selv Skibets bedste Svømmer, en stor Newfoundland, druknede under Forsøget, og flere af Folkene, der prøvede paa at svømme i Land med en Line, maatte hales ombord igjen, da de ikke kunde arbejde sig frem gennem den svære Sø. Endelig lykkedes det dog i Dagbrækningen ved Hjælp af en Vandtønde og de Ilanddrevene at faae Forbindelse med Land tilveiebragt.

Søen brød dengang saa stærkt over Skibet, at man var nødt til at kappe Masterne, og det var kun med Nød og neppe, at man kunde faae den Trosse, som skulde bruges, op af Rummet, der var fuldt af Vand. Ved Hjælp af denne kom Capitainen med sin unge Kone, sit Barn og hele Besætningen, ialt 25 Mennesker, lykkeligt i Land.

I elleve Dage levede nu de Skibbrudne, blottede for Alt, paa denne ubeboede Klippe, og først da lykkedes det Capitainen at sætte sig i Forbindelse med et Skib, de havde faaet i Sigte; det var den russiske Corvet »Vitiaz«, som selvfølgelig bjergede samtlige Skibbrudne, der havde lidt overmaade meget af Sult, Kulde og Regn, og Alle kom snart til Kræfter under den omhyggelige Pleie og venlige Behandling, de fik i Orlogsmanden, hvor det kun nogle Maaneder gamle Barn blev behandlet med en rørende Kjærlighed af Skibets Besætning, der døbte hende »Vitiaz' Datter«. De Skibbrudne bleve satte i Land i Nagasaki, efterat man først med Omhu havde sørget for at sikre Alle et foreløbigt Hjem.

Dette Forlis og denne Bjergning have hverken været meddelt i tyske eller danske Efterretninger, idet den tyske Consul, hvem Sagen officielt vedrørte, ikke synes at have sendt Indberetning derom, og idet et Skib, som førte tysk Flag, maatte være os Danske uvedkommende. Desto kjærkommere er det os at kunne oprette det Forsømte ved her at meddele, at Corvetten »Vitiaz«, der, som sagt, nylig gjestede os, har hjerget en dansk Besætning, hvis Fører nu efter Skibbrudet atter farer under dansk Flag.

Hospitalerne i London.

(Dels efter „Chambers's Journal“, Juli 1873, dels efter egen Anskuelse.)

Af Dr. med. H. J. Garrigues.

Da jeg ifjor var i London, hørte jeg tale om »Hospitalssøndagen«, og da dette for mig nye Begreb vakte min Nysgjerrighed, fik jeg at vide, at Hospitalssøndagen er en bestemt Søndag i Aaret, paa hvilken der i samtlige Londons Kirker foretages en Indsamling til Fordel for Hovedstadens Hospitaler. Læsere maa ikke herved tænke paa vore velbekjendte »Tavler« med de raslende Kobberskillinger; nei, som Alt er storartet i denne enestaende By, er ogsaa denne Indsamling det. Den er saa betydelig, at det er en meget væsentlig Indtægtskilde for Hospitalerne. Men ved Siden deraf læser man i Aviserne stadig Opraab om at komme dette eller hint Hospital til Hjælp, og hvis dette ved første Øiekast forundrer, ja maaskee støder os Danske, der ere vant til, at Rigsdag og Communalbestyrelse paa vore Vegne anvende vore Penge paa denne Maade, forandres denne Følelse snart til Beundring for den uhyre londonske Velgjørenhed, naar man seer nogle af disse prægtige Stiftelser, og hører, at mange af dem udelukkende og alle for en stor Del bestaae ved frivillige Bidrag.

Et Hospital var oprindeligt, saaledes som det latinske Ord, hvoraf dets Navn er afledet, betegner, et Sted, hvor Reisende, særlig Pilegrime, fandt Ly og Forfriskning. Det er en ren christelig Institution, aldeles ukjendt i Oldtiden; Grækerne forgudede kraftig Manddom og den fuldkomment udviklede menneskelige Skikkelse, men saae med Foragt ned paa legemlig Svaghed. Efterhaanden som Communicationsmidlerne bleve lettere, som Gjestgiversteder tiltog i Antal, og regelmæssige Valfarter bleve sjeldnere, ophørte Hospitalerne at være et Sted, hvor Reisende søgte Ly. Klostre traadte for en stor Del i deres Sted ved at aabne deres Døre for forhidragende Fremmede, og Hospitalerne begyndte at antage deres særegne Præg, som Steder bestemte til Syges og Svages Pleie, hvortil senere knyttedes Skoler til Lægernes Uddannelse.

Londons Hospitaler kunne henføres til fire Arter: Almindelige Hospitaler, Specialhospitaler, Børnehospitaler og Klassehospitaler.

Iblandt de almindelige Hospitaler er St. Thomas', som er fremstillet i omstaaende Afbildning, det nyeste og pragtfuldeste. Det blev aabnet 1871 og er tillige en fuldstændig medicinsk Skole, hvor der gives Underviisning i alle Grene af Lægevidenskaben og de understøttende Videnskaber, ligesaa Botanik til praktisk Medicin og Chirurgi. Uagtet jeg vidste, hvor det skulde ligge, vilde jeg ikke troe mine egne Øine, da jeg saae denne majestætiske Række af syv Paladser hæve sig paa deres høie Terrasse ligeoverfor Parlamentsbygningen, paa den sydlige Bred af Themsen, vestfor Westminsterbro. Denne Pragt er næsten for meget, thi hvormange Hospitaler der end ere, og hvor rige de end ere, er det dog en Kjendsgjerning, at de ikke strække til for at afhjælpe Trangen til Pleie. Hospitalet laa tidligere paa en Grund, der var uundværlig for et Jernbanecompagni, og for hvilken dets Bestyrelse derfor omtrent kunde forlange hvilkensomhelst Pris. Ikke desto mindre blev der sagt mig, at det ved Opførelsen af de ovenomtalte Bygninger og deres fortrinlige indre Udstyrelse var kommet i en betydelig Gjæld.

Længere mod Øst, tæt søndenfor Londonbridge, den mest befærdede*), 928 Fod lange, Bro, ligger Guys Hospital, et Hospital paa 650 Senge, med fuldstændig medicinsk Skole, stiftet af en enkelt Rigmand.

Foruden disse findes der endnu spredt over Kæmpestanden hved en Snes andre, hvert med tohundrede til halvsyvende-hundrede Senge og med Indtægter fra femtusinde til fyrretvetusinde Pund Sterling om Aaret. Ved dem alle er der offentlige Consultationer med gratis Uddeling af Lægemedler, og nogle af dem yde i Aarets Løb Hjælp til mellem firesindstyve og hundredetusinde saadanne Patienter, der komme udefra for at spørge om Raad (*Out-patients*.)

Til nogenlunde at danne sig en Forestilling om disse Hospitalers Virksomhed kan den Kjendsgjerning tjene, at alene otte af dem i 1872 hjalp over en halv Million Patienter, hvilket svarer til næsten hvert sjette Individ af Byens Befolkning, hvorved dog maa erindres, at ikke Faa, selv af de Ubemidlede, komme ind fra Landet for at søge Hjælp ved Hovedstadens Hospitaler.

Specialhospitalernes Antal er *legio*. Listen over dem indeholder omtrent alle Legemsdele; særlig udmærkede ere de for Øien-, Hals- og Brystsygdomme, samt de for Kvindesygdomme. Det er interessant, at disse Sidstes fortrinlige Behandling er udgaet fra Amerika og England, saa at man i de Lande, hvor Kvinden stilles særlig høit, ogsaa særlig har stræbt at bekæmpe hendes Lidelser.

Børnehospitaler ere temmelig nye; det ældste er stiftet 1851. Nu findes der sex, foruden at flere af de almindelige Hospitaler have en Afdeling for Børn. Herved søger man at bøde lidt paa den frygtelige Sygelighed og Dødelighed, som findes blandt Londons Børn, og som det gjør et saa meget smerteligere Indtryk at see i en Alder, med hvilken man gerne forbinder Forestillingen om Sundhed og sorgløs Livsglæde. Af hvert hundrede Børn dør i Gjennemsnit femogtredive, før de naae ti Aars Alderen. Et af disse Børnehospitaler frembyder et godt Exempel paa de betydelige Resultater, en beskeden Begyndelse kan føre til. I Aaret 1867 begyndte to unge Damer, der havde seet den forfærdelige Sygelighed, som herskede i det District, hvor de gjorde Sygebesøg — *Bethnal Green* — at lægge deres Lomme penge til Side i det Øiemed, at aabne en Anstalt for Udlevering af Medicamenter til syge Børn i Nabolaget. Søgningen var saa stor, at det følgende Aar leiede et helt Hus, og opfordrede til Subscription til Bedste for Anstalten. I 1869 aabuede de to smaa Sygestuer med tolv Senge, og

*) Man har beregnet, at den daglig passerer af 170,000 Mennesker og 20,000 Vogne.

*) En lignende Meddelelse har af Naturgranskeren selv været indrykket i fremmede Tidsskrifter.